

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 25/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 9/2024 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

rajavartiolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolain (578/2005) 29 §, sellaisena kuin se on laissa 9/2019, sekä
lisätään lakiin uusi 29 a—29 d § seuraavasti:

29 §

Tekninen valvonta

Teknisellä valvonnalla tarkoitetaan jatkuvaa tai toistuvaa kulkuneuvoihin, kulkuneuvon kuljettajiin, jalankulkijoihin tai yleisöön kohdistuvaa teknisellä laitteella tapahtuvaa katselua tai kuuntelua sekä äänen tai kuvan automaattista tallentamista.

Rajavartiolaitoksella on oikeus suorittaa teknistä valvontaa valtakunnanrajan läheisyydessä, merialueella, meren rannikolla, ilmatilassa, rajanylityspaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevalla alueella ja sen välittömässä läheisyydessä rajavalvonnan suorittamiseksi, rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitämiseksi, Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittamiseksi ja Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamiseksi.

Teknistä valvontaa ei saa kohdistaa rikoslain (39/1889) 24 luvun 11 §:ssä tarkoitettuun kotirauhan suojaamaan paikkaan taikka käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paik-

Eduskunnan vastaus EV 41/2024 vp

kaan eikä henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuun työhuoneisiin.

Teknisestä valvonnasta rajavyöhykkeellä, merialueella, meren rannikolta merelle ja ilmatilassa ei erikseen ilmoiteta. Muusta teknisestä valvonnasta ilmoitetaan sopivalla merkillä.

29 a §

Radiotekninen valvonta

Radioteknisellä valvonnalla tarkoitetaan muulla teknisellä laitteella kuin tutkalla tapahtuvaa radiotaajuisten sähkömagneettisten aaltojen ja radiolaitteiden havaitsemista, tunnistamista, paikantamista, yksilöintiä ja seurantaa sähkömagneettisten aaltojen ominaisuuksien avulla.

Rajavartiolaitoksella on oikeus suorittaa radioteknistä valvontaa valtakunnanrajan läheisyydessä, merialueella, meren rannikolla, ilmatilassa, rajanylityspaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevalla alueella ja sen välittömässä läheisyydessä rajavalvonnan, rajaturvallisuuden ylläpitämisen, rajajärjestyksen ylläpitämisen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamisen kannalta tarpeellisen tilannekuvan muodostamiseksi.

Rajavartiolaitoksella on lisäksi oikeus suorittaa radioteknistä valvontaa ilmeisessä hädässä tai välittömässä vaarassa olevan henkilön paikantamiseksi.

Rajavartiolaitoksen esikunnan raja- ja meriosaston päällikkö päättää radioteknisestä valvonnasta. Päätös on tehtävä kirjallisesti.

Radioteknisestä valvonnasta ei erikseen ilmoiteta.

29 b §

Sähköisen viestinnän tietojen käsittely radioteknisessä valvonnassa

Rajavartiolaitoksella on oikeus käsitellä myös muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitettua radioviestinnän välitystietoja sekä sijaintitietoja radioteknisen valvonnan suorittamiseksi. Radioviestinnän välitystietoja saa käsitellä ainoastaan siinä laajuudessa kuin ne ovat välttämättömiä radioteknisen valvonnan suuntaamiseksi taikka valvontakohteiden erottelemiseksi tai rajaamiseksi. Käsittelyn jälkeen välitystiedot on hävitettävä tai tehtävä sellaisiksi, ettei niitä voi yhdistää yksittäiseen luonnolliseen henkilöön.

Radioteknisen valvonnan avulla ei saa hankkia tietoja muun kuin yleisesti vastaanotettavaksi tarkoitetun radioviestin sisällöstä.

29 c §

Radioteknisen valvonnan tietojen käsittely ja hävittäminen

Radioteknisen valvonnan tietojen käsittelyyn sovelletaan henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettua lakia.

Jos käy ilmi, että radiotekninen valvonta on kohdistunut muualle kuin 29 a §:ssä tarkoitettulle alueelle tai tietoon, jota ei saa käyttää radioteknisen valvonnan suorittamiseksi, tallenteet ja saatuja tietoja koskevat muistiinpanot on hävitettävä viipymättä.

Eduskunnan vastaus EV 41/2024 vp

29 d §

Teknisen ja radioteknisen valvonnan laitteistot

Rajavartiolaitos saa asettaa teknistä laitteistoa teknistä valvontaa ja radioteknistä valvontaa varten rajavyöhykkeellä sekä rajanylityspaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä ilman maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan lupaa. Muualle teknistä laitteistoa voidaan asettaa ilman maa- tai vesialueen omistajan tai haltijan lupaa tilapäisesti enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan. Teknisen laitteiston asettamisesta aiheutuvasta vahingosta ja haitasta suoritetaan maa- tai vesialueen omistajalle tai haltijalle käyvän hinnan mukainen korvaus.

Liikenne- ja viestintävirasto tarkastaa, ettei radioteknisessä valvonnassa käytettävä tekninen järjestelmä ominaisuuksiensa vuoksi aiheuta haitallista häiriötä yleisen viestintäverkon laitteille tai palveluille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (639/2019) 7 §:n 2 momentin 3 kohta ja 40 §:n 2 momentin 3 kohta,

muutetaan 16 §:n 1 momentin johdantokappale, 17 ja 32 §, 33 §:n 1 momentin johdantokappale, 35 §:n 1 ja 2 momentti, 36 §:n 1 momentin johdantokappale ja 38 §:n 2 momentin johdantokappale, sellaisena kuin niistä on 36 §:n 1 momentin johdantokappale laissa 1246/2020, sekä *lisätään* lakiin uusi 15 a, 15 b, 47 a ja 47 b § seuraavasti:

15 a §

Henkilötietojen käsittely teknisen valvonnan suorittamiseksi

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja rajavartiolain 29 §:ssä tarkoitetun teknisen valvonnan suorittamiseksi.

15 b §

Henkilötietojen ja muiden tietojen käsittely radioteknisen valvonnan suorittamiseksi

Rajavartiolaitos saa käsitellä henkilötietoja ja muita tietoja radioteknisen valvonnan suorittamiseksi rajavartiolain 29 a—29 c §:ssä säädetyn edellytyksin.

Eduskunnan vastaus EV 41/2024 vp

16 §

Henkilötietojen käsittely muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen

Jollei muualla laissa toisin säädetä, Rajavartiolaitos saa käsitellä 7—11, 13—15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen:

— — — — —

17 §

Henkilötietojen käsittely muuhun kuin alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen lupaharkinnassa

Jollei muualla laissa toisin säädetä, Rajavartiolaitos saa käsitellä 7—9, 13—15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen käsittelytarkoitukseen pääettäessä tai annettaessa lausuntoa luvan myöntämisestä tai voimassaolosta, jos luvan myöntämisen tai voimassaolon edellytykseksi on säädetty luvanhakijan tai luvanhaltijan luotettavuus, sopivuus tai muu sellainen ominaisuus, jonka arvioiminen edellyttää luvanhakijan tai luvanhaltijan terveydentilaan, päihteiden käyttöön, rikokseen syylistymiseen tai väkivaltaiseen käyttäytymiseen liittyviä tietoja.

32 §

Henkilötietojen luovuttaminen toiselle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 7—15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja poliisille, Tullille, Puolustusvoimille, syyttäjälle, tuomioistuimille, Oikeusrekisterikeskukselle, Rikosseuraamuslaitokselle ja muulle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitettulle toimivaltaiselle viranomaiselle rikosasioiden tietosuojalain 1 §:ssä tarkoitettua viranomaisen laissa säädettyä tehtävää varten.

33 §

Henkilötietojen muu luovuttaminen viranomaisille

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä teknisen käyttöyhteyden avulla tai tietojoukkona 7—15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja viranomaisen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi, seuraavasti:

— — — — —

Eduskunnan vastaus EV 41/2024 vp

35 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueen jäsenvaltion lainvalvontaviranomaiselle

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7—15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja toisen Euroopan unionin jäsenvaltion ja Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, joka käsittelee henkilötietoja luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syytetoimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/680 1 artiklan 1 kohdassa säädettyyn tarkoitukseen, samoin edellytyksin kuin se saa itse käsitellä mainittuja henkilötietoja.

Rajavartiolaitos saa lisäksi luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7—15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja Eurojustille ja muulle Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen nojalla perustetulle toimielimelle, jonka tehtäviin kuuluu oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen tai rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen, mainittujen tehtävien suorittamiseksi.

— — — — —

36 §

Henkilötietojen luovuttaminen Euroopan unionin rajavalvontayhteistyössä

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7—11, 15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja:

— — — — —

38 §

Tietojen muu luovuttaminen ulkomaille

Rajavartiolaitos saa luovuttaa salassapitosäännösten estämättä 7—11, 15 ja 15 a §:ssä tarkoitettuja henkilötietoja:

— — — — —

47 a §

Teknisen valvonnan tietojen poistaminen

Rajavartiolain 29 §:ssä tarkoitetun teknisen valvonnan tallenteet poistetaan viimeistään vuoden kuluttua tallenteen syntymisestä, jollei ole erityistä syytä tallenteiden edelleen säilyttämiseen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun

Eduskunnan vastaus EV 41/2024 vp

asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Tallenteiden edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

47 b §

Radioteknisen valvonnan tietojen poistaminen

Radioteknisen valvonnan tallenteet poistetaan viimeistään vuoden kuluttua tallenteen syntymisestä. Radioteknisen valvonnan suuntaamiseksi sekä valvontakohteiden erottelamiseksi ja rajaamiseksi käsiteltävät henkilötiedot poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua tiedon rekisteriin merkitsemisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot saadaan kuitenkin säilyttää edelleen, jos ne ovat tarpeen tutkinnallisen, valvonnallisen tai muun perustellun syyn vuoksi taikka rekisteröidyn, muun asianosaisen tai Rajavartiolaitoksen henkilöstöön kuuluvan oikeuksien turvaamiseksi. Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tarpeellisuutta on arvioitava vähintään viiden vuoden välein.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annetun lain (485/2004) 17 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 955/2018, seuraavasti:

17 §

Tekninen valvonta

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, poliisilla, Rajavartiolaitoksella ja Tullilla on oikeus siitä sopivalla merkillä ennalta ilmoitettuaan suorittaa tässä laissa tarkoitetun suomalaisen sataman alueella paikoissa, joihin yleisöllä on pääsy, poliisilain 4 luvun 1 §:n 1 momentissa, rajavartiolain (578/2005) 29 §:ssä ja tullilain (304/2016) 28 §:ssä tarkoitettua teknistä valvontaa merenkulun turvallisuuden toteuttamiseksi. Teknistä valvontaa ei kuitenkaan saa kohdistaa paikkoihin, jotka kuuluvat kotirauhan piiriin, eikä käymälään, pukeutumistilaan tai muuhun vastaavaan paikkaan taikka henkilöstötiloihin tai työntekijöiden henkilökohtaiseen käyttöön osoitettuihin työhuoneisiin. Ääntä tai kuvaa saadaan tallentaa automaattisesti tekniselle laitteelle, jos se on tarpeen rikoslain 34 a luvussa tarkoitettujen rikosten estämiseksi taikka mainitussa luvussa tarkoi-

Eduskunnan vastaus EV 41/2024 vp

tetuista rikoksista etsintäkuulutettujen tai näihin rikoksiin todennäköisin syin syylliseksi epäiltyjen tunnistamiseksi. Tässä momentissa mainitut viranomaiset saavat sijoittaa tekniseen valvontaan käytettäviä laitteita sataman turvatoimialueelle, jollei siitä aiheudu satamanpitäjälle kohtuutonta haittaa.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 5.6.2024

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri